

Spis treści

Od Redaktorów	XIII
Dedykacja	XV
Prof. dr hab. <i>Maria Frankowska</i> – osoba i dzieło	XVII
Wykaz Autorów i Redaktorów	XXIII
Wykaz skrótów	XXV

Część I.

Rozdział 1. Europeizacja prawa prywatnego jako wartość współgrania i konkurencji porządków: międzynarodowego, „europejskiego” i krajowego	3
§ 1. Wprowadzenie.....	3
§ 2. Europeizacja prawa prywatnego jako produkt tradycyjnego porządku międzynarodowego	7
§ 3. Europeizacja prawa prywatnego jako produkt unijnego prawa międzynarodowego	12
§ 4. Europeizacja prawa prywatnego jako wartość legislacyjna porządku krajowego	21
Rozdział 2. Kilka uwag o „zmiernych” państwach we współczesnym świecie	25
Rozdział 3. Odpowiedzialność międzynarodowa za bezprawne uznanie	37
§ 1. Wprowadzenie.....	37
§ 2. Podstawowe czynniki związane z odpowiedzialnością międzynarodową w kontekście uznania	37
§ 3. Legalność powstania państwa jako warunek uznania.....	40
§ 4. Secesja	43
§ 5. Obowiązek nieuznawania sytuacji nielegalnych: czy zasada <i>Ex iniuria ius non oritur</i> obowiązuje w prawie międzynarodowym?	46
Rozdział 4. Jaka demokracja jest wartością prawa międzynarodowego?	49
§ 1. Wartości w prawie międzynarodowym	49
§ 2. Demokracja jako wartość prawa międzynarodowego	50
§ 3. Demokracja a demokratyzacja w prawie międzynarodowym	52

§ 4. Modele demokracji	56
§ 5. Demokracja nieliberalna	57
§ 6. Odpowiedź społeczności międzynarodowej	58
Rozdział 5. Bezstronność sądownictwa jako wartość wspólna prawa krajowego i międzynarodowego	61
§ 1. Wprowadzenie.....	61
§ 2. Kwestie terminologiczne.....	62
§ 3. „Baka przeciwko Węgrom”	65
§ 4. Wybrane cechy sądownictwa międzynarodowego.....	65
§ 5. Podsumowanie	69
Rozdział 6. Rezolucje w prawie międzynarodowym – pozycja prawna, normotwórcza rola i znaczenie	71
§ 1. Wprowadzenie.....	71
§ 2. Pozycja rezolucji w prawie międzynarodowym publicznym.....	72
§ 3. Rezolucje – środek wypowiedzi – stanowiska – wyraz oczekiwań państw oraz organizacji międzynarodowych.....	75
§ 4. Rezolucje – potencjalny wpływ na prawo wewnętrzne państw	77
§ 5. Rezolucje – praktyka stosowania i niestosowania.....	79
§ 6. Podsumowanie	80
Rozdział 7. Funkcja opiniodawcza Międzynarodowego Trybunału Prawa Morza	81
§ 1. Wprowadzenie.....	81
§ 2. Jurysdykcja Izby Sporów Dotyczących Dna Morskiego oraz Trybunału do wydawania opinii doradczych.....	82
§ 3. Opinia doradcza Izby Sporów Dotyczących Dna Morskiego z 2011 r.	87
§ 4. Opinia doradcza Międzynarodowego Trybunału Prawa Morza z 2015 r.	95
§ 5. Podsumowanie	101
Rozdział 8. Zmiany klimatu jako wspólna sprawa ludzkości: współczesne uwarunkowania międzynarodowoprawne, ze szczególnym uwzględnieniem Porozumienia paryskiego	105
§ 1. Wprowadzenie.....	105
§ 2. Prawnomiędzynarodowe koncepcje ochrony dóbr wspólnych.....	108
I. Zagadnienia teoretyczne.....	108
II. Wspólna sprawa ludzkości, wspólne dziedzictwo ludzkości i inne koncepcje przyjęte w wybranych umowach międzynarodowych	111

§ 3. Prawnomiędzynarodowy reżim dotyczący zmian klimatu	116
§ 4. Porozumienie paryskie a wspólna sprawa ludzkości	120
§ 5. Podsumowanie	124
Część II.	
Rozdział 1. Ochrona języków w prawie międzynarodowym	129
§ 1. Wprowadzenie	129
§ 2. Ochrona języków w aktach międzynarodowych o charakterze powszechnym	131
§ 3. Ochrona języków w aktach międzynarodowych o charakterze regionalnym	137
§ 4. Ochrona języka w prawie polskim	140
§ 5. Podsumowanie	141
Rozdział 2. Czy prawa człowieka mogą pokonać immunitet państwa? Uwagi o roli sądów krajowych na tle wniosku do Trybunału Konstytucyjnego grupy posłów na Sejm w sprawie K 12/17	143
§ 1. Wprowadzenie: Wniosek skierowany do polskiego Trybunału Konstytucyjnego	143
§ 2. Wyjątek od immunitetu na rzecz <i>ius cogens</i> w praktyce sądów amerykańskich, greckich i włoskich	146
§ 3. Konsekwencje wyroku Nr 238	158
§ 4. Podsumowanie: Konkluzje dla polskich sądów	164
Rozdział 3. Naruszenia praw człowieka a immunitet najwyższych przedstawicieli państwa	167
§ 1. Wprowadzenie	167
§ 2. Najwyżsi przedstawiciele państwa	167
§ 3. Immunitet głowy państwa	169
§ 4. Immunitet głowy państwa w postępowaniach w sprawach naruszeń praw człowieka	173
§ 5. Podsumowanie	176
Rozdział 4. Podstawowe prawa i wolności w prawie konstytucyjnym Finlandii	177
§ 1. Wprowadzenie	177
§ 2. Ewolucja praw człowieka i podstawowych wolności	178
§ 3. Ewolucja praw podstawowych i wolności w Finlandii	181
§ 4. Podsumowanie	185

Rozdział 5. Ochrona praw rodzin-ofiar wymuszonych zaginięć jako wyraz sprawiedliwości międzynarodowej	187
§ 1. Wprowadzenie.....	187
§ 2. Rodzina jako ofiara pośrednia wymuszonego zaginięcia	188
§ 3. Prawo rodzin do skutecznego środka prawnego	191
§ 4. Realizacja praw rodzin jako wyraz sprawiedliwości.....	193
§ 5. Podsumowanie	197
Rozdział 6. Szanse integracyjne uchodźczyń w obliczu aksjologiczno-dwubiegunowej rzeczywistości. Zarys doświadczeń krajowych	199
§ 1. Wprowadzenie.....	199
§ 2. Integracja uchodźców w świetle założeń Konwencji genewskiej i standardów UNHCR a aksjologia	200
§ 3. Płeć a integracja – uwagi ogólne.....	203
§ 4. Integracja cudzoziemców w Polsce	206
§ 5. Podsumowanie	209
 Część III. 	
Rozdział 1. Unia Europejska jako wspólnota wartości	213
§ 1. Wprowadzenie: Kształtowanie aksjologicznych podstaw Unii Europejskiej.....	213
§ 2. Obowiązek poszanowania aksjologii unijnej	217
§ 3. Praworzędność jako podstawowa zasada Unii Europejskiej	221
§ 4. Podsumowanie	223
Rozdział 2. Czy państwo niepraworządne może być członkiem Unii Europejskiej?	227
§ 1. Wprowadzenie.....	227
§ 2. Następstwa naruszenia praworzędności w lizbońskiej Unii Europejskiej.....	229
§ 3. Państwo niepraworządne a postlizbońska Unia Europejska	232
§ 4. Podsumowanie	237
Rozdział 3. Polska przeciwko „wspólnym europejskim wartościom”	239
§ 1. Wprowadzenie.....	239
§ 2. Wartość/ci – zagadnienia ogólne.....	245
§ 3. Wartości w prawie międzynarodowym i polityce międzynarodowej.....	250
§ 4. Podsumowanie	253

Rozdział 4. Charakter i znaczenie pojęcia „coraz ściślejszy związek między narodami Europy” w prawie Unii Europejskiej	257
§ 1. Wprowadzenie.....	257
§ 2. „Coraz ściślejszy związek między narodami Europy” w prawie UE oraz w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE.....	258
§ 3. Charakter i istota „coraz ściślejszego związku między narodami Europy”	260
§ 4. Funkcje „coraz ściślejszego związku między narodami Europy” w prawie UE.....	263
§ 5. Podsumowanie	264
Rozdział 5. Wartości w polityce zewnętrznej Unii Europejskiej	267
§ 1. Wprowadzenie.....	267
§ 2. Wartości, zasady i cele w Traktacie z Lizbony.....	269
§ 3. Wartości jako element tożsamości europejskiej.....	271
§ 4. Unia Europejska jako promotor wartości na arenie międzynarodowej.....	272
§ 5. Unia Europejska jako podmiot kreujący wartości na arenie międzynarodowej.....	276
§ 6. Wartości jako źródło prawa Unii Europejskiej.....	280
§ 7. Podsumowanie	284

Część IV.

Rozdział 1. Kontrowersje wokół zakazu użycia siły w stosunkach międzynarodowych	289
§ 1. Wprowadzenie.....	289
§ 2. Kształtowanie się zakazu użycia siły we współczesnym prawie międzynarodowym.....	291
I. Pierwszy krok na drodze do ustanowienia zakazu użycia siły militarnej – Konwencja Drago-Portera.....	291
II. Pakt Ligi Narodów	292
III. Pakt Brianda-Kellogga	293
§ 3. Zakaz użycia siły w świetle norm prawa międzynarodowego przyjętych przez Narody Zjednoczone	294
I. Zakaz użycia siły w Karcie NZ	294
II. Wyjątki od zakazu użycia siły militarnej przewidziane w Karcie NZ	296
A. Prawo do samoobrony indywidualnej i zbiorowej	296
B. Akcja Rady Bezpieczeństwa w razie zagrożenia pokoju, naruszenia pokoju i aktów agresji.....	300

C. Przykłady upoważnienia przez Radę Bezpieczeństwa koalicji państw do użycia siły zbrojnej.....	301
§ 4. Podsumowanie	302
Rozdział 2. Mechanizmy prawne bezpieczeństwa międzynarodowego a aneksja i okupacja Półwyspu Krymskiego	305
§ 1. Wprowadzenie.....	305
§ 2. Tło konfliktu rosyjsko-ukraińskiego	306
§ 3. Protest EuroMajdanu i aneksja Półwyspu Krymskiego	308
§ 4. Reakcja ONZ.....	311
§ 5. Stanowisko NATO	313
§ 6. Sankcje gospodarcze i środki dyplomatyczne.....	314
§ 7. Fundamenty prawne.....	316
I. Zakaz użycia siły w prawie międzynarodowym.....	316
II. Międzynarodowe prawo humanitarne konfliktów zbrojnych .	317
§ 8. Międzynarodowe prawo praw człowieka.....	319
§ 9. Ochrona mniejszości w prawie wewnętrznym Ukrainy i Federacji Rosyjskiej.....	326
I. Ustawodawstwo wewnętrzne Ukrainy	326
II. Uregulowania konstytucyjne Federacji Rosyjskiej.....	328
§ 10. Podsumowanie	329
Rozdział 3. Racjonalizacja karania z perspektywy międzynarodowego i krajowego prawa karnego	337
§ 1. Wprowadzenie.....	337
§ 2. Racjonalizacja karania	338
§ 3. Podstawa karania	339
§ 4. Klasyczne uzasadnienia karania.....	343
§ 5. Przekładalność na prawo międzynarodowe.....	345
§ 6. Racjonalizacja ze stanowiska trybunałów karnomiędzynarodowych	347
§ 7. Podsumowanie	351
Rozdział 4. Zasada specjalności w kontekście ekstradycji	353
§ 1. Wprowadzenie: Istota zasady specjalności	353
§ 2. Wąskie ujęcie zasady specjalności.....	360
§ 3. Szerokie ujęcie zasady specjalności.....	362
§ 4. Podsumowanie	370
Rozdział 5. Pomiędzy zasadami a wartościami międzynarodowego prawa humanitarnego – koncepcje odpowiedzialności za użycie autonomicznych systemów uzbrojenia	373
§ 1. Wprowadzenie.....	373

§ 2. Pojęcia	374
§ 3. (Nie)legalność użycia autonomicznych systemów uzbrojenia.....	379
§ 4. Koncepcje odpowiedzialności za naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego	382
I. Odpowiedzialność karna jednostki za zbrodnie międzynarodowe.....	382
II. Model odpowiedzialności państwa za akt międzynarodowo bezprawny	384
§ 5. Podsumowanie	386
Część V.	
Rozdział 1. Aksjologiczne i normatywne podstawy świadczenia pracy w uregulowaniach prawa międzynarodowego i krajowego	
§ 1. Wprowadzenie	389
§ 2. Wartość pracy	390
§ 3. Uregulowania prawne	393
I. Ogólne założenia	393
II. Ochrona międzynarodowa	394
III. Ochrona krajowa	396
§ 4. Podsumowanie	398
Rozdział 2. Koncepcja „sprawiedliwego wynagrodzenia” jako jeden z elementów prawa do godnych warunków pracy	
§ 1. Wprowadzenie	401
§ 2. Zakres przedmiotowy prawa do godnych warunków pracy.....	402
§ 3. „Sprawiedliwe wynagrodzenie” w ujęciu wybranych regulacji prawnomiędzynarodowych.....	404
§ 4. „Sprawiedliwe wynagrodzenie” jako wartość wspólna prawa międzynarodowego, europejskiego i krajowego.....	409
§ 5. Podsumowanie	413
Rozdział 3. Standardy socjalne w uniwersalnym i afrykańskim systemie ochrony praw człowieka	
§ 1. Wprowadzenie.....	415
§ 2. Standardy socjalne – próba zdefiniowania	415
§ 3. Prawo do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.....	418
§ 4. Prawo do pracy	419
§ 5. Prawo do edukacji.....	422
§ 6. Podsumowanie	423